

Plán péče pro zvláště chráněné území

RYŠOVY

na období od 1.1.1998 do 31.12.2007

Kategorie : Přírodní památka (PP)

Vyhlášení : Vyhláška ONV Strakonice z 19.3.1990

Okres : Strakonice

Výměra : 35,0295 ha **z toho v LPF :** 35,0295 ha

Vlastník : lesy ČR, s. p. Hradec Králové

Uživatel : LS Vodňany

HLAVNÍ MOTIV OCHRANY :

Les s květenou charakteristickou pro oblast strakonických vápenců s řadou vzácných a chráněných druhů.

CHARAKTERISTIKA ZCHŮ (ve vztahu k hlavnímu motivu ochrany) :

Přírodní památka je tvořena zalesněným vrchem Ryšovy, 2 km SSZ od středu města Strakonice, v nadmořské výšce 446 - 527 m n.m.. Protáhlý vrch je orientován směrem východo - západním. Vlastní území přírodní památky je tvořeno jižně orientovanými svahy s kulturními lesními porosty s převahou borovice a smrku. Severně orientované svahy jsou mikroklimaticky o něco chladnější a jsou pokryty převážně smrkovou monokulturou.

ZCHŮ Ryšovy je význačné především z botanického hlediska - vyskytuje se zde řada vzácných a chráněných druhů rostlin. Bohatství flóry je podmíněno především geologicky - převážnou část území zaujímá mocná vložka dolomitického vápence a jen jihovýchodní cíp tvoří biotitická pararula a severní okraj je s překryvem svahové hlíny. Na vápenci a svahové hlíně je půdním typem hnědá rendzina, příp. vápnitá hnědozem, na biotitické pararule vznikla oligo - mezotrofní hnědá půda.

Na sledovaném území se nachází velice pestrá květena, charakteristická pro kalcifilní doubravy a bučiny. Dominantní je valečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*), ostřice chabá (*Carex flacca*), ostřice horská (*C. montana*) a smělek jehlancovitý (*Coeleria pyramidata*). Z hájových rostlin jsou charakteristické : žindava evropská (*Sanicula europaea*), jaterník podléška (*Hepatica nobilis*), lecha jarní (*Lathyrus vernus*), lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*), orlíček

planý (*Aquilegia vulgaris*), lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*); z nitrofilních bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*). Na suchých živinami dobře zásobených půdách rostou kopretina chocholičnatá (*Chrysanthemum corymbosum*), čičorka pestrá (*Coronilla varia*), violka srstnatá (*Viola hirta*), kokořík vonný (*Polygonatum odoratum*), břečťan popínavý (*Hedera helix*), svída krvavá (*Cornus sanguinea*), oman vrbolistý (*Inula salicina*), hnidák kostrbatý (*Coryza squarosa*). Převážně na půdy na vápenci jsou vázány hořeček brvitý (*Gentianopsis ciliata*), kruštík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), hlaváč fialový (*Scabiosa columbaria*), vítod chocholatý (*Polygala comosa*), černohlávek velkokvětý (*Prunella grandiflora*), okrotice lesklá (*Cephalanthera damasonicum*), okrotice červená (*C. rubra*), sasanka lesní (*Anemone sylvestris*) a zimozrázek nízký (*Polygaloides chamaebuxus*).

V severní části PP jsou lesní typy zastoupeny v následujícím pořadí : 3C4 - vápencová dubová bučina s válečkou prapořitou na hřbetech a svazích (cca 70 % rozlohy severního svahu), při severním okraji 3D0 - obohacená dubová bučina, na části hřebenu a těsně pod ním 3A0 (3W3) - vápencová dubová bučina bažanková na hřbetech a horních částech svahů, v západní části v menší míře 3H1 - hlinitá dubová bučina šřavelová na plošinách a úpatích svahů a 3S1 - svěží dubová bučina šřavelová na mírných svazích.

V jižní části chráněného území jednoznačně (cca 75%) převažuje LT 2C4 (2W1) - vápencová buková doubrava s válečkou prapořitou na hřbetech a svazích, následuje 2C3 - vysýchavá buková doubrava s válečkou prapořitou na svazích a hřbetech, zbytek jsou plošně nevýznamné lesní typy, vesměs lokalizované v jihovýchodním cípu (2K3, 3S5, 3C4).

V roce 1993 provedl RNDr. Jiří Pykal a Ladislav Lešák na území PP ornitologický a mamalogický inventarizační průzkum. Zjistili celkem 31 hnízdicích druhů ptáků. Celková denzita činila 52,5 páru na 10 ha sledované plochy. Složení ornitocenózy napovídá o určité nevyrovnanosti a netypičnosti celého lesního společenstva. Při mamalogickém průzkumu zjistili 18 kusů drobných savců 4 běžných druhů.

VLIVY LIDSKÉ ČINNOSTI V MINULOSTI :

Na několika místech jsou patrné zbytky menších povrchových lomečků na vápenec (porost 24 C₄). Kromě nepatrných zbytků porostu (severovýchodní část svahu pod vrcholem ZCHÚ - 24 B₃, kde se nachází skupina buků, kterou lze považovat za malou připomínku na přirozené dřevinné složení této lokality), jsou porosty na celé ploše CHÚ vlivem lesního hospodaření většinou přeměněny na kulturní, stanovištně nevhodné porosty smrku a borovice.

NEGATIVNÍ VLIVY SOUČASNOSTI, MOŽNOSTI DALŠÍHO OHROŽENÍ :

Nevhodná druhová skladba - jedná se především o smrk, který je na tomto typu stanoviště nepříjemný jak z ochranného, tak lesnického hlediska. Borovici lze považovat pro daná stanoviště za relativně vhodnější než smrk, nicméně výhledově bude nutné přeměnit i borové porosty na porosty dle cílové druhové skladby.

Na tomto stanovišti je rovněž nevhodná olše lepkavá (část porostní skupiny 24 C₂). Podél silnice při západním okraji CHÚ je několik vzrostlých akátů. Nárůst akátů se zatím v menší míře začíná rozšiřovat do západní části porostu 24 C₄.

Nevhodné jsou velkoplošné holoseče na území PP a jejich následné zalesnění stanoviště nevhodnými nebo introdukovanými dřevinami (dub červený na zalesněné holině v porostu 24 C₄, výsadba dubu letního by měla být nahrazena dubem zimním, již zmíněný smrk a borovice, jejichž vysazování pokračuje i dnes, jedle obrovská v části porostní skupiny 24 B₁).

Na kulturách jsou značné škody okusem zvěře - je zřejmé, že zvěř je zde v neúnosně vysokém stavu a ochrana kultur je naprosto nedostatečná - oplocenky jsou vesměs již delší dobu poškozené, někde jsou neuzavřené (část pletiva chybí - pravděpodobně ho někdo ukradl). V některých částech jsou oplocované plochy značně velké a zasloužily by minimálně lepší způsob provedení oplocení - tzn. alespoň každý druhý sloupek zavětrovat (v současnosti je zavětrován v průměru každý 15. - 20. sloupek) a doplnit horní dřevěnou žerdí.

V kultuře v jihozápadní části porostu 24 C₄ (jižně podél pruhu skupiny C₂) se zatím v menší míře objevuje třtina křovištní.

ZHDNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU ZCHÚ :

Severní část PP je tvořena vcelku kompaktní smrkovou (ve střední části borovou) monokulturou ve stáří ca 110, resp. 125 let. Jsou značné rozdíly mezi bylinnou vegetací pod smrkovou částí (zde není vegetace téměř žádná, pouze při okrajích porostu a na zalesněné holině je vegetace bohatší, ale dominují zde pasečné druhy - maliník, starček, apod. nad druhy původní hájové květeny - žindava, lilie, violka lesní, jaterník podléška, lecha jarní) a borovou částí (zde je bylinná vegetace bohatší, ojediněle je zde i keřové patro tvořené jeřábem, dubem, osikou, třešní, trnkou a lískou; v hlavní etáži je k borovici přimíšena borovice černá, modřín a smrk). V borové části jsou mladší skupiny (24 B₁) lípy, v západní smrkové části je jediná bk

skupina. Střední borová část je od smrkové oddělena 2 pruhy skupiny 24 B₁ - na východě je pruh tvořen převážně lípo srdčitou a smrkem, v menší míře i dubem letním a jedlí obrovskou, západní pruh je čistě smrkový. Ve východní části porostu 24 B₃ se přibližně od vrstevnice 480 m náhle zvedá příkrý svah. Na tomto svahu je výraznější zastoupení BK (v poměru ke smrku asi 3 : 7) a jednoznačně příznivější bylinná vegetace.

Jižní část rezervace se charakterem stávajících lesních porostů liší od strany severní. Je to dáno především dominující borovicí (rozlehlejší smrkový porost je pouze ve východní části jižního svahu) a vyšší rozpracovaností porostů. Kromě čerstvě zalesněných holin (DB, LP, BO) se zde nachází mozaika mlazin až tyčkovin z nichž část (s dubem, lípou a bukem zvláště v západní části) lze považovat za perspektivní pro další vývoj CHÚ. Rovněž zde je značný rozdíl mezi vegetací pod borovicí (převažuje porost válečky prapořité s ostřicí chabou a horskou, víceméně bez keřového patra) a pod smrkem (zapojené porosty jsou bez bylinné vegetace, rozvolněné porosty - zejm. ve východní části jižního svahu - jsou s bohatým podrostem bezu černého, trnky, zimolezu pýřitého, břízy, hlohu jednosemenného, maliníku, třešně, vrby jívy, dubu letního, lísky, jednotlivě i jilmu horského a při jižním okraji i brslenu evropského). Ve včas nezajištěných kulturách dochází k přerůstání výsadeb buření - zejm. Ribes sp. a nežádoucími keři či dřevinami (bříza, bez černý, krušina olšová).

Fytopatologický a lesnicko - entomologický průzkum provedl v r. 1993 Doc. Ing. Antonín Příhoda. Celkově hodnotí zdravotní stav lesních porostů jako uspokojivý. Shledává velmi rozšířenou červenou hnilobu smrku (která indikuje nepůvodnost této dřeviny na daném stanovišti) a značné bohatství mykorrhizních a užitečných hub (jedná se o lokalitu s dobrým rozkladem hrabanky).

VYMEZENÍ ÚZEMNÍCH JEDNOTEK Z HLEDISKA POTŘEB ASANAČNÍCH A REGULAČNÍCH ZÁSAHŮ :

Územní jednotky jsou vymezeny prostorovým rozdělením lesa podle LHP platného v době zpracování plánu péče (viz příloha „Návrh opatření podle porostních skupin“ a „Základní údaje ZCHÚ“).

NÁVRHY REGULAČNÍCH A ASANAČNÍCH ZÁSAHŮ VE STANOVENÝCH JEDNOTKÁCH :

V CHÚ se nepočítá s žádnými regulačními ani asanačními zásahy, které by se výrazněji vymykali běžnému hospodaření (viz příloha „Návrh opatření podle porostních skupin“ a „Rámcové směrnice řízení vývoje v CHÚ“).

NÁVRH NA DOPLNĚNÍ OZNAČENÍ A VYMEZENÍ HRANIC :

CHÚ je po celém svém obvodu předpisově označeno pruhovým značením doplněným úředními tabulemi se státním znakem. Na některých tabulích je připojena stručná charakteristika chráněného území.

V rámci péče o CHÚ je nutná pravidelná údržba a doplňování oznažení hranic CHÚ

PŘEDPOKLÁDANÉ NÁKLADY :

likvidace akátu.....5 000 Kč/rok

údržba značení :

- údržba tabulí (8 ks) se st. znakem.....2 880 Kč/rok

(cena jedné tabule včetně osazení = ca 1800 Kč, předpokládaná životnost 5 let)

- údržba pruhového značení (délka hranice = ca 2 300 m).....4 600 - 6 900 Kč/decenium

(životnost značení 8 - 10 let, předpokl. Ø náklady na obnovu pruhového značení 100 m

hranice CHÚ = ca 200 - 300 Kč)

Pozn.: V případě nepředvidatelného poničení nebo ztráty tabulí (kůlů) se náklady přiměřeně zvyšují.

REALIZACE NAVRŽENÝCH ZÁSAHŮ :

- vlastník nebo nájemce

- OkÚ, referát životního prostředí Strakonice nebo pověřené osoby

KONTROLA REALIZACE PLÁNU PÉČE :

OkÚ, referát životního prostředí Strakonice
AOPK ČR, středisko České Budějovice

POUŽITÉ PODKLADY :

- výpis z LHP pro LHC Protivín (na období od 1.1.1988 do 31.12.1997) včetně lesnických map)
- rezervační kniha PP Ryšovy
- Příhoda, Pykal, Lešák (1993) : Inventarizační průzkum a návrh plánu péče pro ZCHÚ „Ryšovy“
- výpis z katastru nemovitostí a pozemkového katastru
- terénní šetření

SEZNAM PŘÍLOH :

- základní údaje ZCHÚ
- rámcové směrnice řízení vývoje
- návrh opatření podle porostních skupin
- mapa porostní m 1 : 5 000
- mapa orientační m 1 : 50 000

Autor plánu péče : Petr Tomáš

Pracoviště : AOPK ČR, stř. Č. Budějovice
nám. Přemysla Otakara II. č. 34
České Budějovice, 370 01

Datum : 11.10.1996

VYJÁDŘENÍ SCHVALOVACÍHO ORGÁNU :

VYJÁDŘENÍ AOPK ČR :

Základní údaje ZCHÚ

RYŠOVY

Kategorie : Přírodní památka

Okres : Strakonice

Katastrální území : Droužetice

Seznam pozemků CHÚ dle katastru nemovitostí :

parc. č.	kultura	výměra (m ²)	uživatel (vlastník)
204	les	350295	lesy ČR, s.p. Hradec Králové

Σ 350295

Seznam pozemků CHÚ dle pozemkového katastru :

parc. č.	kultura	výměra (m ²)	uživatel (vlastník)
204	les	353922	lesy ČR, s.p. Hradec Králové

Σ 353922

LHC : Protivín, polesí Strakonice

odd..	porost	por. sk.	výměra (ha)	odd..	porost	por. sk.	výměra (ha)
24	B	1	1,71	24	C	1	0,45
24	B	2	0,19	24	C	2	3,65
24	B	3	11,28	24	C	3	4,07
24	B	4	5,18	24	C	4	8,42

Σ 34,95

Výměra dle parcel		Výměra dle LHP	
kultura	výměra (ha)	charakter půdy	výměra (ha)
les	35,0295	porostní	34,95
bezlesí	0,0000	bezlesí	0,00
Σ	35,0295	v LPF celkem	34,95

Zdůvodnění plošného rozdílu :

Nesoulad mezi výměrou dle KN, PK i LHP

Rámcové směrnice řízení vývoje v CHÚ :

Hosp. soubor:	Soubor lesních typů : 2C, 3C, 3A, 3H, 3S	Současné porosty : Smrkové a borové	Výměra : 35,03 ha	% rozlohy: 100
Kategorie : les zvl. určení				
Hosp. tvar : les vysoký				
Hosp. způsob : pasečný				
Forma hosp. zp. : násečná, maloplošná				
Obmýtí : BO 130, SM 90				
Obnovní doba : 20				
Počátek obnovy : BO 120, SM 80				
Návratná doba : 10				
Cílová druhová skladba : jižní svahy : DBZ 50, BK 20, LP 20, HB 10 severní svahy : BK 50, DBZ 30, LP 20				
Odchylky od modelu :				
Rozšíření : vrch Ryšovy SSZ od Strakonice				
Obnovní postup : Přeměna jehličnatých porostů na listnaté. Úzké náseky s předsunutými skupinami. Při těžbě maximálně šetřit eventuelní podrost cílových dřevin.				
Způsob obnovy / zalesnění : Umělá obnova - důsledně dbát na autochtonnost vysazovaných dřevin (na daném stanovišti je z dubů pouze dub zimní). Přirozená obnova bude do doby než dospějí listnaté porosty pouze okrajovou záležitostí				
Péče o kultury : Ochrana před zvěří - plocení, nátěry, ochrana před buřením - pouze mechanická				
Výchova porostů : Postupně odstraňovat nepůvodní a introdukované dřeviny, podporovat prostorovou rozrůzněnost porostů, na vrcholu Ryšov udržovat mezernatý zápoj.				
Ohrožení porostů a opatření ochrany lesů : Zvěř, zabuřnění včas nezajištěných kultur				
Meliorace : Vyloučeny				
Lesní estetika :				
Poznámka :				
Myslivost : Omezit stavy zvěře				

Návrh opatření podle porostních skupin pro PP Ryšovy

Označení dle LHP	Věk	Zastoupení dřevin	Zakm	LT	p	P	ZT	Z	Popis opatření	Obnovní cíl	Poznámka
24 B ₁	28	SM 50, LP 50, BO +, MD +, DB +, BK +, JDO +	10	3C4	I(2)	-	-	-	Prořezávka, ve SM části 2x - smrk pěstovat v rozvolněném až mezernatém zápoji		
24 B ₂	68	SM 100	10	3C4					Viz porostní skupina 24 B ₃		
24 B ₃	112	SM 100, BO +, BK +	10	3C4	2	-	N,S	T,H	a) smrkem zalesněná holina v SZ cípu (věk ca 4 roky) : po předpokládaném doplnění listnáčů (BK) jejich podporování při výchově. SM pěstovat v rozvolněném zápoji. b) zápaní část skupiny - přiřadit úzký násek k západnímu pruhu 24 B ₁ + vytvoření předsunutých skupin pro BK (DBZ). Zalesnit vzniklou holinu východně od BK skupiny 24 B ₁ , která zarůstá malinikem. c) východní část skupiny - vytvořit menší úzký násek + předsunuté skupiny pro BK a LP. Nezasahovat do části pod vrcholem s příměsí BK ! (přibližně od vrstevnice 480 m směrem k vrchole).	BK 60, DBZ 20, LP 20	Výsadby ploutit
24 B ₄	124	BO 100, SM +, MD +, BOČ +	10	3C4	-	-	N,S	T	a) porost na severním svahu : rozšíření lipových skupin 24 B ₁ , vytvoření dalších skupin (o velikostech přibližně stejných, jakou mají stávající skupiny 24 B ₁) v jižní části. Přiřadit úzký násek k východnímu pruhu 24 B ₁ . b) úzký pruh táhnoucí se přes vrchol po východní části hřebenu : v tomto deceniu v hlavní etáži bez zásahu. V podrostu odstranit veškerý nárost SM, šetřit DBZ.	BK 60, DBZ 40	

Použité symboly a zkratky : p - prořezávka, P - probírka, ZT - způsob těžby, Z - zalesnění, Č - číslo u prořezávky a probírky vyjadřuje počet zásahů za deceniu, nikoliv naléhavost
 Způsoby těžby : H - holoseč maloplošná, N - násek, S - skupinová holoseč, P - clonná seč, VJ - výběr jednotlivý, VS - výběr skupinový, D - domýcení horní etáže
 Způsoby zalesnění : H - zalesnění stávající holiny, V - vyčištění, doplnění, I - zalesnění z plán. těžby, P - podsadba

Návrh opatření podle porostních skupin pro PP Ryšovy
(pokračování)

Označení dle LHP	Věk	Zastoupení dřevin	Zakm	LT	p	P	ZT	Z	Popis opatření	Obnovní cíl	Poznámka
24 C ₁	15	BO 80, BK 20, DB +	8	2C4	2	-	-	-	Mezernatá kultura na hřebenu. Mírnými a častými zásahy udržovat mezernatý zápoj; podporovat BK. V této části by ani výhledově nemělo dojít k úplnému zapojení s ohledem na zde rostoucí významné a chráněné druhy rostlin (Polygaloides chamaebuxus, Gentianopsis ciliata). Permanentně okousávané listnáče individuálně chránit.		
24 C ₂	30	SM 10, BO 30, MD 10, DB 5, BK 20, LP 20, OL 5, BR +	10	2C4	-	1	-	(P)	Probírka, podporovat listnáče dle cílové druhové skladby. V části na vrchole a těsně kolem něj častější a mírnější zásahy, postupně vytvořit a udržovat mezernatý zápoj. Chřadnoucí olšovou skupinu podsadit HB a BK.	HB 50, BK 50	
24 C ₃	88	SM 85, BO 15, MD +, VJ +	10	2C3	-	-	N, S	T	Co nejdříve začít s přeměnou porostu - náseky a předsunutými skupinami. V jihovýchodní části je hojný podrost DB, VRJ, TR, LP, jednotlivě i JLH, BR, a keří (bez černý, zimolez pyřitý, líska, srstka, trnka, hloh jedosemenný, maliník, a brslen). šetřit dřeviny v podrostu dle cílové druhové skladby.	DBZ 60, BK 30, LP 10, HB +	
24 C _{4 a)}	122	BO 100, SM +	10	2C4	-	-	H	T	Pokračovat v obnovní těžbě, ale v žádném případě nevytvářet tak velké holiny jako dříve (zejména ve východní polovině porostu jsou neúměrně velké holiny). Obnovovat úzkými náseky v kombinaci se skupinovou sečí.	DBZ 60, BK 20, LP 20, HB +	

Použité symboly a zkratky : p - prořezávka, P - probírka, ZT - způsob těžby, Z - zalesnění, ZP - způsob těžby, Z - zalesnění, číslo u prořezávky a probírky vyjadřuje počet zásahů za decennium, nikoliv naléhavost
Způsob těžby : H - holoseč maloplošná, N - násek, S - skupinová holoseč, P - cionná seč, VJ - výběr jednotlivý, VS - výběr skupinový, D - domýcení horní etáže
Způsob zalesnění : H - zalesnění stávající holiny, V - vylepšení, doplnění, T - zalesnění z plán. těžby, P - podsadba

**Návrh opatření podle porostních skupin pro PP Ryšovy
(pokračování)**

Označení dle LHP	Věk	Zastoupení dřevin	Zakm	LT	p	P	ZT	Z	Popis opatření	Obnovní cíl	Poznámka
24 C4 b)	4	DB (=DB, DBZ, DBC) 70, LP 20, BO 10, SM +		2C4	1(2)	-	-	V	Je nezbytné holiny převážně ve velmi špatném stavu. Je nezbytné kvalitnější plocení (dle zásad v textové části plánu péče), doplnění dřevinami dle cílové druhové skladby. Ve špatně oplocených nebo neoplocených výsadbách, které jsou v souč. době díky intenzivnímu okusu prakticky nepřirůstavé, postačí pravděpodobně jeden výchovný zásah. Podporovat dřeviny dle cílové druhové skladby na úkor dřevin introdukovaných (DBC), nebo pravděpodobně na daném stanovišti nepřívodních (BO, SM). V lépe oplocených skupinách, kde jsou kultury víceméně zajištěné, budou nutné 2 zásahy.	Vylepšení DBZ, LP, HB	

Použité symboly a zkratky : p - prořezávka, P - probírka, ZT - způsob těžby, Z - zalesnění, číslo u prořezávky a probírky vyjadřuje počet zásahů za decenium, nikoliv naléhavost
 Způsoby těžby : H - holoseč maloplošná, N - násek, S - skupinová holoseč, P - clonná seč, VJ - výběr jednotlivý, VS - výběr skupinový, D - domýcení horní etáže
 Způsoby zalesnění : H - zalesnění stávající holiny, V - vylepšení, doplnění, T - zalesnění z plán. těžby, P - podsadba

Dražský

RYŠOVY

mapa porostů

měřítko 1 : 5 000

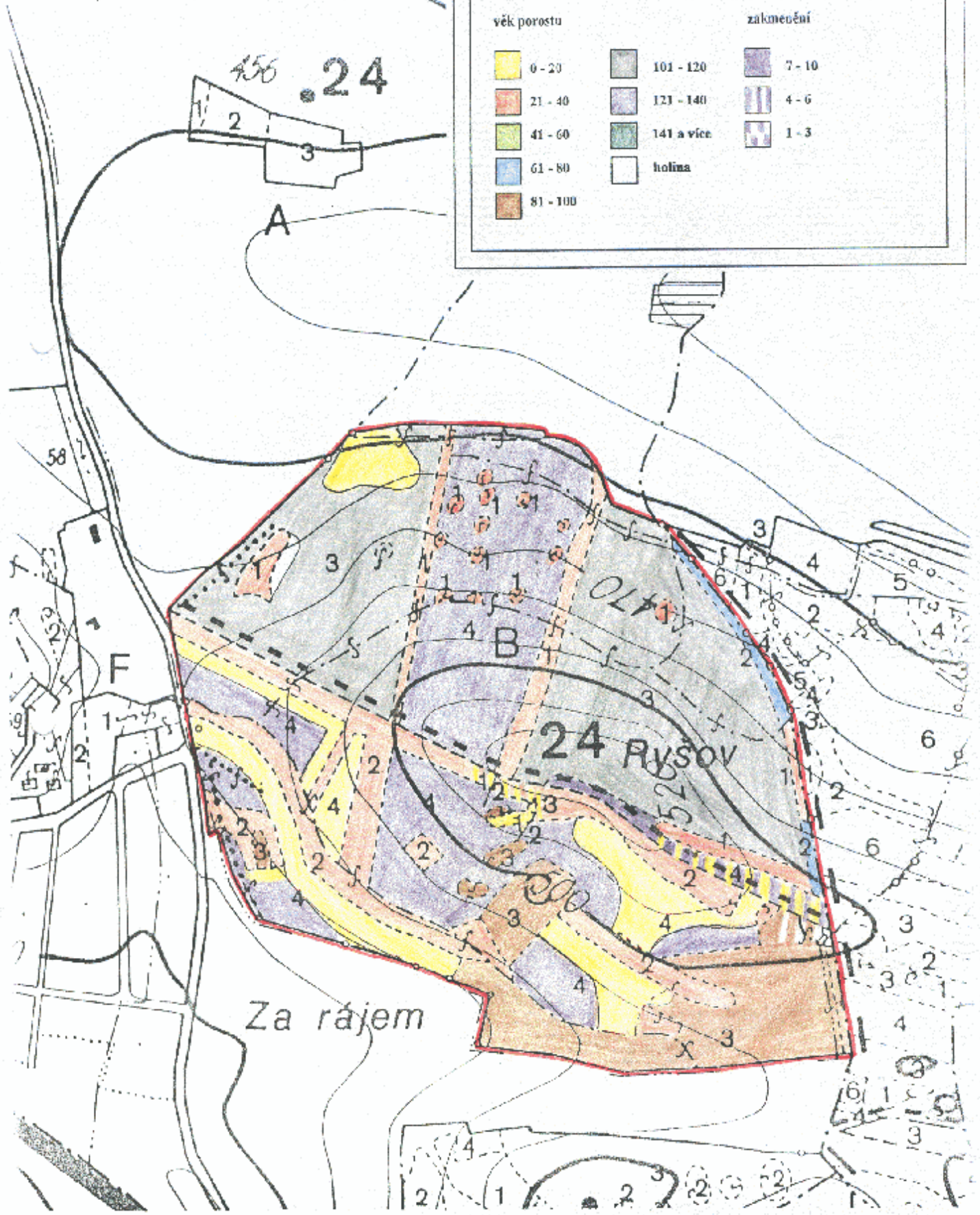
stav k 1.10.1996

— hranice PP

věk porostu

zakmečení

	0 - 20		101 - 120		7 - 10
	21 - 40		121 - 140		4 - 6
	41 - 60		141 a více		1 - 3
	61 - 80		holina		
	81 - 100				

RYŠOVY

mapa orientační

1 : 50 000

Přírodní památka Ryšovy - průběh hranice

Mapový list 7-3/2,2, 4,4

Přírodní památka Ryšovy - průběh hranice

Mapový list č. 7-3/2,2, 4,4

